

ИЗБОР ЦИТАТА ПОСЛЕДЊЕГ БОЖИЈЕГ ПОСЛАНИКА МУХАММЕДА

[Српски – Serbian – صربي]

Учењак Невеви

Ревизија и обрада:

Ирфан Клица

Љубица Јовановић

2015 - 1436

IslamHouse.com

﴿ مختار أحاديث خاتم النبيين من

رياض الصالحين ﴾

« باللغة الصربية »

الإمام النووي

مراجعة :

عرفان كليسا

يوفانوفيتس ليوبيتسا

2015 - 1436

IslamHouse.com

Увод:

Сва захвала припада Узвишеном Богу. Ми не бисмо на правом путу били да нас Узвишени Бог није упутио. И нека су благослов и мир на Божијег посланика, Мухаммеда, сведока и доносиоца радосних вести, онога који опомиње и позива да се у једног Бога верује.

Људи су у већој потреби за знањем него за храном и пићем, јер је човек у потреби за храном и пићем једном или два пута у току дана, а његова потреба за знањем је као потреба за дисањем. Многи људи траже инспирацију у мислима и изрекама познатих личности у којима је сажето њихово животно искуство, међутим оне нису лишене мањкавости и недостатака, тако да не могу бити водиља у животу.

Пред вама су хадиси (цитати) последњег Божијег посланика, Мухаммеда, нека су благослов и мир на њега, који је послан као милост целом човечанству и који није говорио и радио по сопственим жељама, већ онако како му је Узвишени Бог објављивао.

Хадиси (цитати) су одабрани из познате веродостојне хадиске збирке „Вртови побожњака“ чувеног учењака и сакупљача хадиса – Ен-Невевија.

Начин и поступак у избору хадиса у свом делу, Невеви је објаснио у уводном поглављу, рекавши: "Одлучио сам сачинити избор веродостојних хадиса који ће обухватити све што је потребно човеку на путу према оном свету и што ће му дати лепе одлике, унутрашње и спољне."

Узвишеног Бога молимо за упуту и спас, и подршку у речима и делима, и да подари користи од овог сажетка и да буде на нашој ваги добрих дела на Дану када Га сретнемо.

Нека су благосло и мир на последњег Божијег посланика и веровесника, Мухаммеда, на његову породицу и његове следбенике.

***Напомена:**

Најверодостојнији хадиси су они које бележе Бухари и Муслим, а након њих су остали који су споменути у овом делу. На месту где пише '*муттефекун алејхи*' – то значи да хадис преносе и Бухари и Муслим.

ИЗБОР ЦИТАТА ПОСЛЕДЊЕГ БОЖИЈЕГ ВЕРОВЕСНИКА ИЗ КЊИГЕ 'ВРТОВИ ПОБОЖЊАКА'

1. Преноси се од владара правоверних, Ебу-Хафса Омера сина Хаттаба, нека је Бог задовољан њим, да је рекао:

"Чуо сам Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, када је казао: **'Заиста се дела цене према намерама и заиста ће сваки човек добити оно што је наумио својим делом, па ко буде селидбу учинио у име Бога и Његовог Посланика, његова је селидба селидба Богу и Посланику; а ко буде селидбу учинио због материјалне добити, или због жене да би се њом оженио, његова селидба је за оно за шта ју је наумио.'**" (*Муттефекун алејхи*)

Коментар:

Искреност према Богу је услов за примљеност дела. Узвишени Бог прима само она дела која су

искрена и исправна. Искрена су она дела која се чине ради Узвишеног Бога, а исправна су она која су у сагласности са оним што је Узвишени Бог прописао.

2. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик Мухаммед, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Заиста, Бог не гледа у ваша тела, нити у ваше ликове, него гледа у ваша срца и ваша дела."
(Муслим)

3. Ебу-Бекре Нуфеј' ибн Харис ес-Секафи, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији посланик Мухаммед, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Када се сукобе два муслимана својим сабљама, и убица и убијени ће у Пакао." Тада сам ја рекао (каже Ебу-Бекр): **'Божији Посланиче, за убицу нам је јасно, али зашто убијени?'** Посланик тада рече: **'Јер је и он настојао убити оног другог.'**" *(Муттефекун алејхи)*

4. Енес, ибн Малик ел-Енсари, омиљени слуга Послаников, приповеда да је Бижији посланик Мухаммед, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Узвишени Бог се више обрадује покајању Његовог роба, него што би се неко од вас обрадовао проналаску своје изгубљене камиле у пустињи без воде и плодова." (*Муттефекун алејхи*)

Коментар:

Покајање од сваког учињеног греха је строга дужност. Ако се учињени грех односи само на Божије право, и не повезује се с правом неког човека, онда покајање има три слова. Први је да одмах престане са чињењем тог греха, други, да се срцем каје због његовог извршења, и трећи, да чврсто одлучи да се никада више неће вратити том греху. Ако један од ова три услова изостане, покајање није исправно. А ако је грех учињен према неком човеку, онда покајање, поред три наведених, има још један услов а то је да се врати право ономе према коме је згрешено.

5. Абдуллах ибн' Умер, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији посланик Мухаммед, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Заиста, Узвишени Бог прима покајање Свога роба, све док му душа не стигне у његово грло (до последњег даха)." (Тирмизи)

6. Ибн-Аббас, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Када би човек имао пуну долину злата, зажелео би да има две долине, а његова уста неће ништа напунити до прашина, а Узвишени Бог прима покајање од оног ко се покаје." (Муттефекун алејхи)

7. Ебу-Се'ид ел-Худри, нека је Бог задовољан њим, преноси да је једна група енсарија (становници Медине), тражила од Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, милостињу, па им је он дао, затим су поново тражили, па им је он опет дао оно

што су тражили, док им није све поделио што је имао, а затим им је рекао:

"Све што будем имао од добра, ја ћу вам поделити, и ништа од вас нећу сакрити, али ко тражи и жели чедност, Узвишени Бог ће му је подарити; ако тражи и жели независност, Бог ће га учинити независним (имућним). Ко год се пуно суздржава и трпи, Бог ће му помоћи да буде стрпљив; није никоме дат бољи и значајнији дар од стрпљења." (Муттефекун алејхи)

8. Сухејб бин Синан, нека је Бог задовољан њим, приповеда да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Чудан ли је пример верника! У свакој ситуацији он добија а такво стање није ни с ким другим него само са верником; ако га задеси каква радост, он захваљује Узвишеном Богу, што му доноси корист, а ако га, пак, погоди какво зло и штета, он се стрпи и постојано се држи, па му и то доноси награду од Узвишеног Бога." (Муслим)

9. Усаме, син Зејдов, којег је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, као и његовог оца, изузетно волео, приповеда:

"Ћерка Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, поручила му је да јој је дете на самрти и да дође код ње. Посланик, нека су благослов и мир на њега, ју је поздравио називајући јој мир и спас и поручио јој: "Заиста Богу припада све што узме и све што подари, и код Њега је свакој ствари рок одређен, па нека се стрпи имајући на уму да ће и за то бити награђена." Затим је поново послала по њега, заклињући га да дође. Тада је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, пошао, а с њиме су кренули Се'ад ибн Убаде, Му'аз ибн Цебел, Убејј ибн Ка'б, Зејд ибн Сабит и још неколико другова, нека је Бог задовољан њима. Дете је дато Божијем Посланику, нека су благослов и мир на њега, који га је узео у наручје док му је душа хроптала и тада је Посланик заплакао кад га је угледао у таквом стању. Се'ад ибн' Убаде му на то рече: "Шта је то, о Божији Посланиче?"

"Ово је самилост коју је Узвишени Бог, усадио у срца оних Својих робова које је Он

одабрао; заиста је Бог милостив према оним Својим робовима који су самилосни према другима." (Муттефекун алејхи)

10. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Узвишени Бог каже: 'Нема друге награде за Мог роба верника којем Ја усмртим његову вољену особу на овоме свету, па се он - надајући се награди - стрпи на том губитку, осим Раја.'" (Бухари)

11. Енес, нека је Бог задовољан њим, преноси од Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, да је Узвишени Бог рекао:

"Уколико Ја неког од Својих робова искушам одузимањем његовог вида, па се стрпи (и не каже ради тога ништа лоше), то ћу му надокнадити Рајом." (Бухари)

12. Ебу-Се'ид и Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њима, преносе да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Онога који се покурава Богу не погоди никаква несрећа или болест, нити туга или жалост, нити било каква незгода, чак ни обични убод трна, а да му због тога Узвишени Бог, не опрости део његових греха." (Муттефекун алејхи)

13. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Коме Узвишени Бог жели добро, стави га на кушњу." (Бухари)

14. Енес, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Нека нико од вас нипошто не зажели смрт због невоље која га је погодила, а ако већ мора, онда нека каже: 'Господару мој, одржи ме у

животу докле год ми је живот бољи за мене, а усмрти ме када ми смрт буде боља од живота.'" (Муттефекун алејхи)

15. Хаббаб ибн Еретт, нека је Бог задовољан њим, приповеда:

"Ми смо се пожалили Божијем Посланику, нека су благослов и мир на њега, на прогоне идолопоколоника, а он беше у хладу Ка'бе, наслоњен на свој огртач, па му рекосмо: 'Зар нам нећеш тражити помоћ од Узвишеног Бога, зар за нас нећеш упутити молбу?' Он нам на то одговори: 'Знајте да је међу народима пре вас било људи којима би ископали рупу у земљи, затим га ставили у њу и донели пилу којом би препилили његову главу (одозго) на два дела, или би му гвозденим бодљама месо и кожу од костију одвајали, али све то га не би натерало да остави своју веру. Тако ми Узвишеног Бога, уистину ће Бог, употпунити ову веру дотле да ће коњаник путовати сам из Сан'а до Хадремевта (са краја до краја Арапског полуотока), никог се не плашећи, осим Узвишеног Бога, и од вука за своје стадо,

међутим, ви то пожурујете (нестрпљиви сте).'
(Бухари)

16. Енес, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Заиста је величина награде према величини искушења." *(Тирмизи)*

17. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Верника и верницу не престају да погађају разне несреће искушења у њима самима, или у њиховој деци и иметку, све док им се не избришу сви њихови греси, тако да се сусретну са Узвишеним Бог, без иједног греха." *(Тирмизи)*

18. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Није дозвољено вернику да га змија уједе два пута из исте рупе (тј. да два пута пада у исту грешку)." (Муттефекун алејхи)

19. Хасан, син Алије, Послаников унук, нека је Бог задовољан њим, приповеда:

"Од Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, запамтио сам следеће речи: "Остави све оно што ти је сумњиво (ниси сигуран да ли је дозвољено или забрањено), а држи се оног што ти није сумњиво. Заиста је искреност сигурност, а лаж је сумњичавост." (Тирмизи)

20. Од Ебу-Суфјана Сахр б. Харба, нека је Бог задовољан њим, преноси се да га је византијски цар Херакле, у време док Ебу-Суфјан још увек није био примио ислам, упитао: "Шта вам наређује" (тј. Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега)?

Одговорио је Ебу-Суфјан: "Говори нам: 'Обожавајте Бога, Једног Јединог, друге Муравним не сматрајте, а оставите оно што вам говоре очеви ваши (идолопоклоници). Наређује нам молитву Богу, искреност, чедност, поштење и пажњу према родбини.'" *(Муттефекун алејхи)*

21. Омер син Хаттабов, нека је Бог задовољан њим, приповеда:

"Једног дана седели смо код Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, па се изненада појавио један човек изузетно беле одеће, јако црне косе, без икаквих знакова путовања на себи, а нико од нас га није познавао. Приближио се Божијем Посланику, нека су благослов и мир на њега, и сео је поред њега, тако што је прислонио своја колена уз његова а своје руке је ставио на натколенице, а затим је рекао: 'О Мухаммеде, обавести ме о исламу (тј. о покорности и преданости Богу)!' Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рече му:

'Ислам је да посведочиш да нема другог истинског бога, осим Аллаха, и да је Мухаммед

Божији посланик, да обављаш молитву, дајеш обавезну милостињу, постиш рамазан и да ходочастиш Божију кућу (Кабу), ако си у могућности.' Он тада рече: 'Истину си казао.' Ми смо му се чудили (говори Омер) пита га, затим му потврђује.

Човек поново рече: 'Обавести ме о иману (тј. веровању)!' Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, каза: 'Иман је да верујеш у Узвишеног Бога, Његове анђеле, Његове Књиге, Његове посланике, Судњи дан и да верујеш у одређење, било добро, било зло.' Човек опет рече: "Истину си казао.'

Затим рече: 'Обавести ме о ихсану (тј. савршенству у вери)!' Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, му рече: 'Ихсан је да робујеш Богу као да га видиш, јер ако ти Њега не видиш, Он тебе, заиста, види.'

Затим рече: 'Обавести ме о Судњем дану (тј. када ће се десити)?' Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, одговори: 'Упитани о томе не зна ништа више од онога који га је упитао.'

'Обавести ме о његовим предзнацима', рече човек. Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рече: 'Да робиња роди себи господарицу, да видиш голе и босе чобане, чуваре стада како се надмећу у градњи високих грађевина.'

После тога је онај човек отишао, а након извесног времена, Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, ми рече: 'О Омере, знаш ли ко је био онај човек?' Ја му одговорих: 'Узвишени Бог и Његов Посланик најбоље знају.' Он ми тада рече: 'То је био анђео Гаврило, дошао је да вас подучи вашој вери.'" (Муслим)

22. Ебу-Зерр Цундуб ибн Цунаде и Муаз ибн Цебел, нека је Бог задовољан њима, преносе да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Бој се Узвишеног Бога где год се налазио; уколико урадиш лоше дело, обавезно иза њега учини добро које ће га избрисати, и лепо се понашај према људима." (Тирмизи)

23. Ибн-Аббас, нека је Бог задовољан њим, приповеда да је једнога дана седео иза Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, и да му је рекао:

"Младићу, ја ћу те поучити неколико веома битних речи: пази на Бога, и Он ће на тебе пазити, пази на Бога, па ћеш Га наћи увек у својој близини (како те помаже). Ако будеш од кога нешто тражио, тражи само од Бога, а ако тражиш помоћ, онда је само од Бога тражи. Знај да, када би се цели свет сакупио да ти користи нечим, неће ти користити нимало више него што ти је Узвишени Бог већ прописао и одредио, а исто тако када би се сакупили да ти нечим науде, не би ти наудили ништа више него што ти је Узвишени Бог већ био прописао и одредио; пера су подигнута, а тинта се осушила." (Тирмизи)

24. Шеддад ибн Евс, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Паметан је онај који строго води рачуна о својим поступцима, и ради за живот после смрти, а

слабић је онај који следи своје страсти и безразложно се нада и поуздава у Бога." (Тирмизи)

25. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Од лепоте ислама - вере једног човека јесте да се клони онога што га се не тиче." (Тирмизи)

26. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да су упитали Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега: "Ко је најчаснији човек?"

Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рече: "Најчаснији је онај ко је најбогобојазнији." Присутни рекоше: "Нисмо те о томе питали!"

Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рече: "Онда (најчаснији човек је) Јосиф, син Божијег посланика (Јакова), који је исто тако син Божијег посланика (Исака), који је син Божијег пријатеља (посланика Аврама)."

Присутни поново рекоше: "Нисмо те о томе питали." Он тада рече: "Онда ме питате о пореклу Арапа и њиховим родовима. Они који су били најбољи од њих у цахилијету (периоду пре ислама), они су најбољи и у исламу, само ако се подуче верским прописима." (Муттефекун алејхи)

27. Ебу-Се'ид ел-Худри, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Заиста је овај свет слadak и привлачан, и заиста вас је Узвишени Бог поставио намесницима на њему, само да би видео како ћете поступати. Зато се бојте овога света и бојте се жена, јер је први неред међу Израелцима био због жене." (Муслим)

28. Ибн-Мес'уд, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, имао обичај често да изговара следећу молбу Богу:

"Драги Боже, ја Те молим да ми подариш праву упуту, истинску богобојазност, праву чедност и независност од твојих робова!" (Муслим)

29. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Ући ће у Рај људи чија су срца попут птичјих срца." (Значење: ослањају се на Бога, а срца су им нежна и мека) (Муслим)

30. Омер, нека је Бог задовољан њим, приповеда да је чуо Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, када је рекао:

"Када бисте се ви истински уздали и ослањали на Узвишеног Бога, Он би вас опскрбљивао као што опскрбљује птице. Ујутру крену да лете празних стомака, а враћају се пуних." (Тирмизи)

31. Бера' ибн 'Азиб, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"О, човече, када легнеш у своју постељу реци: 'Боже мој, предајем Теби душу своју, окрећем Теби лице своје, препуштам Теби проблеме своје, на Тебе се ослањам, надајући се Теби и страхујући од Тебе; нема сигурног склоништа и прибежишта осим Тебе. Ја верујем у Твоју Књигу коју Си објавио, и Твог Посланика којег си послао.'

Ако то проучиш и те ноћи умреш, умро си у потпуној чистоћи, а ако осванеш, урадио си добро." (*Муттефекун алејхи*)

32. Мајка правоверних, Посланикова супруга, Умму Селеме, нека је Бог задовољан њом, приповеда да би Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, кад би излазио из куће, говорио:

"У име Бога, у Бога се уздам и на Њега се ослањам. Боже драги, ја се Теби утечем од своје личне заблуде, и да ме неко други у заблуду не

заведе, да не згрешим и да ме други на грех не наведе, да коме зло не учиним, или да ко мени не учини зло, да из незнања погрешим, или да ме неко други због свога незнања у грех не одведе." (Тирмизи)

33. Суфјан ибн Абдуллах, нека је Бог задовољан њим, каже да је рекао:

"О Божији Посланиче, реци ми нешто о исламу, да после тебе више никог не питам." Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рече: "Реци: 'Ја верујем у Бога', и на томе чврсто устрај." (Муслим)

34. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Пожурите са добрим делима, јер ће се појављивати смутње које ће наступати као делови мркле ноћи; човек ће осванути као верник, а заноћиће као неверник, или ће заноћити као

верник, а освануће као неверник - продаваће своју веру за овосветске ствари." (Муслим)

35. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, приповеда да је један човек дошао Божијем Посланику, нека су благослов и мир на њега, и упитао:

"О Божији Посланиче, за коју милостињу човек има највећу награду?" Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, одговори: "Да уделиш милостињу када си здрав и шкрт, бојећи се сиромаштва, а надајући се богатству. И немој одуговлачити (са милостињом) док ти дође душа у грло, па да онда повичеш: 'Подајте томе толико, а томе толико, кад је то већ постало њихово.'" (Муттефекун алејхи)

36. Од Ез-Зубејра б. Адијја преноси се: "Отишли смо Енесу б. Малику и пожалили смо му се на Хаџацову неправду, а он нам рече:

'Стрпите се, јер неће вам доћи ниједно време а да оно после њега неће бити горе све док не сусретнете свога Господара. Ово сам чуо од вашег Веровесника, нека су благослов и мир на њега.' *(Бухари)*

37. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Пожурите са добрим делима да претекнете седам ствари! Зар очекујете ишта друго осим: великог сиромаштва, или заблуђујућег богатства, или смртне болести, или упропашћујуће старости, или изненадне смрти, или проклетог Антихриста, а он је најстрашније што очекујете; или Судњи дан, који је још жешћи и гори." *(Тирмизи)*

38. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Узвишени Бог каже: 'Ко се непријатељски понаша према Моме правом робу, Ја ћу му најавити рат. Најдраже чиме Ми се Мој роб приближава јесте оно чиме сам га задужио, а затим Ми се он приближава добровољним делима све док га не заволим, а кад га заволим, онда Ја будем његов слух, којим он слуша, његов вид, којим он гледа, његове руке, којима он ради, његове ноге; којима он путује (у свему томе пази да се не огреша о Божији Закон). Ако шта затражи, то му дам, а ако затражи Моју заштиту, Ја га одмах заштитим.'" (Бухари)

39. Ибн-'Аббас, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Две благодати неискоришћене су од већине људи: здравље и слободно време." (Бухари)

40. Аиша, нека је Бог задовољан њом, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, толико дуго стајао на ноћној добровољној

молитви, да би му ноге знале отећи, па му је она рекла:

"Зашто то чиниш, Божији Посланиче, кад ти је Бог опростио све прошле, а и будуће грехе?" Он јој на то одговори: "Зар не треба да се трудим и да будем захвалан роб?" (Муттефекун алејхи)

41. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Јак верник бољи је и Богу дражи од нејака верника, а у обојници је добро (докле год су верници). Жуди за оним што ће ти користити, од Бога помоћ тражи и немој бити кукавица. Ако те шта непријатно задеси, немој рећи: 'Да сам урадио другачије, не би до овога дошло,' него реци: 'Бог је одредио оно што је хтео, и то и урадио, јер реч "да" (сам) отвара ђаволска врата.'" (Муслим)

42. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Пакао је опкољен (ограђен) (овосветским) ужицима, а Рај је опкољен (ограђен) непријатностима." *(Муттефекун алејхи)*

43. Енес, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Умрлог прати троје: његова породица, његов иметак и његова дела. Двоје се враћа, а једно остаје с њим. Враћају се његова породица и његов иметак, а са њим остају његова дела." *(Муттефекун алејхи)*

44. Ибн-Мес'уд, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Заиста је Рај свакоме од вас ближи од (свезе) његове обуће, а и Пакао исто тако."
(Бухари)

45. Абдуллах ибн Буср ел-Еслеми, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Најбољи човек је онај који дуго живи и стално добра дела ради." *(Тирмизи)*

46. Ебу-Зерр Џундуб ибн Џунаде, нека је Бог задовољан њим, приповеда да је чуо од Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, да Узвишени Бог каже:

"О Моји робови, Ја сам Себи забранио насиље, а и вама сам га учинио забрањеним, па немојте један другом неправду чинити! О робови Моји, свако кога Ја нисам упутио је у заблуди, па од Мене упуту тражите, а Ја ћу вас упутити! О робови Моји, сви сте ви гладни, док вас Ја не

нахраним, па тражите од Мене храну да бих вас нахранио!

О робови Моји, сви сте ви неодевени, док вас Ја не обучем, па тражите од мене одећу, како бих вас обукао! О робови Моји, ви грешите ноћу и дању, а Ја опраштам све грехе, па тражите од Мене опрост да бих вам Ја опростио! О робови Моји, шта год ви урадили, нисте у стању Мени штету нанети, нити ми какву корист учинити! О робови Моји, када би сви људи и цини, од првог до последњег, били толико побожни као што је најбогобојазнији међу вама, све то нимало не би увеличало Божије царство! О робови Моји, када би сви људи и цини, од првог до посљедњег, били толико покварени, као што је најпокваренији међу вама, то ништа не би умањило Божију власт!

О робови Моји, када би се сви људи и цини, од првог до посљедњег, сакупили на једном месту, и када би од Мене затражили све што желе, затим када бих Ја сваком од њих дао оно што је тражио, то не би умањило оно што Ја поседујем ни онолико колико би умочена игла у море умањила воду! О робови Моји, само се ради о вашим делима; Ја ћу их сва забележити, а затим ћу сваком дати оно што

је заслужио, па ко нађе добро, нека буде захвалан Узвишеном Богу, а ко нађе лоше нека не кори никог другог, осим себе." (Муслим)

47. Цабир, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Сваки ће човек бити проживљен у стању у коме је умро." (Муслим)

48. Ебу-Зерр, нека је Бог задовољан њим, приповеда да му је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Нипошто не потцењуј (не омаловажавај) ништа од добрих дела, па и да се сретнеш радосног лица са својим братом (пријатељем)." (Муслим)

49. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Сваког дана је човек дужан поделити милостињу за сваки делић свога тела: да праведно пресудиш између двојице је милостиња, помоћи човеку да се попење на коња, или помоћи му да на њега натовари терет је милостиња, лепа реч је милостиња, сваки корак према џамији ти је милостиња и уклањање са пута онога што смета пролазницима је милостиња." (*Муттефекун алејхи*)

50. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"О жене муслиманке, нека ни једна од вас не потцењује оно што јој донесе њена комшиница, па макар то била обична кошчица с веома мало меса!" (*Муттефекун алејхи*)

51. Џабир, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Ниједан муслиман (човек који се покорава Богу) не засади садницу, са које поједе човек, или животиња, или птица, а да то њему не буде као да је уделио милостињу, све до Судњег дана."
(Муслим)

52. Адијј ибн Хатим, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Заштитите се од (Пакла) ватре, па макар са пола хурме (коју уделите)." *(Муттефекун алејхи)*

У другом предању стоји, да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Нема никог од вас а да му се његов Господар неће директно, без посредника, обратити питањем о његовим гресима, па ће погледати десно до себе, и неће ништа друго видети осим својих дела; затим ће погледати лево до себе и опет неће угледати ништа друго осим својих дела; затим ће погледати испред себе и неће видети ништа осим ватре усмерене према њему. Зато се

чувајте ватре, па макар делећи пола хурме, а ко не нађе ни то, онда лепом речју."

53. Енес, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Заиста је Узвишени Бог, задовољан човеком који, када нешто поједе, захвали Богу на томе или када нешто (од дозвољених пића) попије, захвали Богу на томе." (Муслим)

54. Ебу-Муса, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Сваки је муслиман дужан уделити милостињу." Неко рече: "А шта ако је нема?" "Зарађиваће својим рукама, и тако себи привређивати, а и милостињу делити", одговори он. "А шта ако не буде могао?" "Помоћи ће невољнику који је у нужди." "А шта ако не буде могао?" "Наређиваће на добро и корисно." "А шта

ако ни то не буде радио?" "Суздржаваће се од зла, јер му је и то као да је милостињу уделио."
(Муттефекун алејхи)

55. Ибн Мес'уд, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Пропали и страдали су цепидлаке (циције)!" (Они који без разлога себи и другима отежавају послове) Рекао је то три пута. *(Муслим)*

56. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Заиста је вера лагана, без тегоба. Ко год у вери наваљује с додацима, вера га савлада. Зато се држите умерености (средине), а ако неко од вас не буде у стању неки посао обавити у потпуности, нека га бар приближно обави. Будите радосни, и помажите се јутром, крајем дана и једним делом ноћи." *(Бухари)*

57. Ебу-Мес'уд Укбе ибн 'Амр, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Ко укаже и поведе неког на добро дело, има награду као и онај који га је урадио." *(Муслим)*

58. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Ко позива на прави пут, има награду за то колика је награда онога ко га следи, без смањења њихове награде, а исто тако, ко год позива заблуди, кривом путу, грешан је исто онолико колико износе греси оних који га следе, а да то неће нимало умањити њихове грехе." *(Муслим)*

59. Енес, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Ниједан од вас неће бити прави верник, све док не буде желео своме брату (тј. пријатељу, ономе који се покорава Богу) оно што жели сам себи." (Муттефекун алејхи)

60. Од Ебу-Се'ида ел-Худрија, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је чуо Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, када је рекао:

"Ко од вас види неко лоше дело, нека га измени (уклони) својом руком (присилно), а ако не буде у стању, нека то уради речима (нека нареди да се уклони), а ако ни то не буде у стању, нека га бар срцем својим презре, а то је најслабији чин веровања." (Муслим)

61. Мајка верника, Умму Селеме Хинд бинт Еби-Умејје, нека је Бог задовољан њом, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Заиста ће вам се наметнути за владаре поједини заповедници, па ћете неке њихове поступке одобравати, а многе од њих ћете и осуђивати. Ко буде њихово зло мрзео срцем својим, чист је од греха, а ко их буде отворено критиковао, тај се осигурао од греха, међутим, ко им буде одобравао и придружио им се... (тај је грешан заједно са њима)" *(Муслим)*

62. Ебу-Се'ид ел-Худри, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Чувајте се седења по путевима (улицама)." Асхаби (другови) рекоше: "Божији Посланиче, ми се морамо састајати, како бисмо међусобно поразговарали!" Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рече: "Ако већ морате, онда поштујте права пута." Они рекоше: "А каква су права пута, Божији Посланиче?"

"Обарање погледа, устезање од увреда, примање селама (поздрава), указивање на добра и одвраћање од злих дела." *(Муттефекун алејхи)*

63. Хузејфе, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Тако ми Онога у чијој руци је моја душа (тако ми Бога), ви ћете наређивати на добро и одвраћати од зла, или ће Узвишени Бог ускоро послати Своју казну на вас, па ћете Га после тога молити, а Он вам се неће одазвати." *(Тирмизи)*

64. Од Ебу Сеида ел-Худрија, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Најбољи цихад је рећи истину у лице неправедном владару." *(Ебу Давуд)*

65. Ибн-Мес'уд, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Први недостатак који се појавио међу Израелцима је тај што би један од њих сусрео другог, па би му рекао: 'Бој се Бога, и остави то што радиш, јер је то забрањено!' Затим би сутрадан сусрео тог истог човека, у истом стању, и то га не би спречило да и он с њим једе, пије и седи. Пошто су они тако поступили, Узвишени Бог је њихова срца саставио (истим их учинио)."

Затим је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Језиком Давида и Исуса, сина Маријина, проклети су они од синова Израелових који нису веровали зато што су се бунили и увек границе зла прелазили. Једни друге нису одвраћали од грешних поступака које су радили. Ружно ли је, заиста, то како су поступали! Ти видиш многе од њих како с многобошцима пријатељују. Ружно је, заиста, оно што сами себи припремају: да се Бог на њих расрди и да у патњи вечно остану. А да верују у Бога и Веровесника и у оно што се њему објављује, они с њима не би пријатељевали, али, многи су од њих грешници." (Кур'ан, Трпеза, 78-81)

Затим је рекао: "Тако ми Бога, ви ћете да наређујете добро и одвраћаћете од зла, и за руку ћете узети неправедника и силом ћете га натерати на истину и само га на њу ограничити, или ће Узвишени Бог, саставити ваша срца (постаћете једнаки), а затим ће вас проклети, као што је проклео Израелце." (Тирмизи)

66. Преноси се да је Ебу-Бекр ес-Сиддик, нека је Бог задовољан њим, рекао:

"О људи, заиста ви погрешно разумете кур'ански одломак! (О верници, брините се о себи; ако сте на правом путу, неће вам наудити онај ко је залутао.) (Ел-Маида, 105) Ја сам чуо Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, кад каже:

'Заиста, људе који када виде неправедника (злочинца) и не спрече га у његовим делима, све њих чека скоро казна од Узвишеног Бога.'" (Ебу-Давуд)

67. Усаме ибн Зејд ибн Харисе, нека је Бог задовољан њим, каже:

"Чуо сам Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, када је рекао:

'На Судњем дану ће се довести човек и бациће се у ватру, па ће му црева из стомака испасти, па ће он око њих кружити, као што магарац кружи у млинској окретаљци. Становници Пакла ће се око њега сакупити и рећи ће му: 'Шта то би с тобом, човече? Зар ниси наређивао добро и одвраћао од зла?' Он ће им тада одговорити: 'Јесам, наређивао сам на добро, а сам га нисам чинио, и одвраћао сам од зла, а сам сам га чинио.'" (Муттефекун алејхи)

Коментар:

У овом цитату се наговештава тешка казна за оне који наређују добро и одвраћају од зла јер су њихови поступци супротни ономе што говоре.

68. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Три су главна обележја лицемера: кад говори, лаже; кад обећа, изневери; кад му се нешто повери, он то проневери." *(Муттефекун алејхи)*

69. Цабир, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Бојте се насиља (неправде), јер је насиље тама и мука на Судњем дану. Чувајте се шкртости и похлепе, јер су шкртост и похлепа упропастили народе пре вас, то их је натерало на међусобно крвопролиће, да дозвољњим учине и раде оно што им је било забрањено." *(Муслим)*

70. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Ко је бесправно оштетио свога брата у његовој части, или било чему другом, нека од њега затражи опроста одмах данас, пре него што динари и дирхеми неће имати вредности, нити ће их бити,

него, ако буде имао добрих дела, њима ће се наплатити његово насиље и неправда, а ако не буде имао добрих дела, онда ће му се дати од греха оштећеног, према штети коју му је начинио."
(Бухари)

71. Абдуллах ибн 'Амр ибн 'Ас, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Прави муслиман јесте онај од чијих руку и језика су мирни други муслимани, а (прави) је мухацир (исељеник) онај који напусти све оно што је Узвишени Бог забранио." *(Муттефекун алејхи)*

72. Ијас ибн Са'лебе ел-Хариси, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Ко ускрати, или узурпира право неког човека који се покорава Богу својом (кривом) заклетвом, Узвишени Бог му је осигурао Пакао, а забранио му је Рај." Неки човек рече: **"Чак ако то**

буде и нешто безначајно, Божији Посланиче!"
"Макар то била гранчица мисвака (дрвета)",
одговори он. (Муслим)

Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим,
пренеси да је Божији Посланик, нека су благослов и
мир на њега, рекао:

**"Знате ли ви ко је муфлис (пропали,
банкрот)?"** Асхаби (пријатељи) одговорише:
**"Муфлис је код нас онај који нема ни новца ни
робе."** Посланик, нека су благослов и мир на њега,
рече: **"Муфлис мог народа је онај ко дође на
Судњи дан с молитвом, постом и обавезном
милостињом, али је псовао оног, потворио овог, у
иметку закинуо оног, пролио крв (ранио) овог,
ударио оног... Па ће се сваком од њих дати део
његових добрих дела, а ако му нестане добрих дела
пре него што се свима одужи, онда ће се узети од
њихових лоших дела и пребациће се на њега, па ће
се онда, заједно с њима, стровалити у ватру."**
(Муслим)

73. Умму Селеме, нека је Бог задовољан њом, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Заиста сам ја само човек, а ви се у својим споровима мени обраћате. Могуће је да један од вас буде уверљивији у свом доказу од другог, па да ја због тога пресудим у његову корист. Ко се тако постави, па ја пресудим у његову корист, на штету његовог брата парничара, нека зна да сам му тиме доделио један део ватре од Пакла."
(Муттефекун алејхи)

74. Ибн-'Умер, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Верник је трајно у пространству своје вере, све док недозвољено не пролије крв." *(Бухари)*

75. Хавла бинт Амир ел-Енсарије, супруга Хамзе, нека је Бог задовољан њима, каже: "Чула сам

Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, када је рекао:

"Заиста, поједини људи неправилно поступају са Божијим (друштвеним) иметком (користећи га у своју личну корист), па их због тога чека ватра на Судњем дану." *(Бухари)*

76. Ебу-Муса, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Верник према вернику је као делови једне зграде, један другог учвршћује." И тада, он своје прсте испреплетете. *(Муттефекун алејхи)*

77. Ну'ман ибн Бешир, нека је Бог задовољан њим, каже да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Пример верника у међусобној пажњи, самилости и саосећању пример је једног тела. Када оболи један његов орган, сви остали органи

одазову му се и придруже у болу са несаницом и температуром." (Муттефекун алејхи)

78. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, приповеда да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, пољубио (свога унука) Хасана, сина Алијиног, нека је бог задовољан њима, а код њега је био Акра' ибн Хабис, па је рекао (Акра'): "Ја имам десеторо деце, а још никада нисам ниједно пољубио!" Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, погледа га је, па је рекао:

"Ко није милостив, неће ни њему бити указана милост." (Муттефекун алејхи)

79. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, приповеда да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Ако неко од вас предводи молитву људима нека буде умерен, нека им олакша, јер међу њима има слабих, болесних и старих. А кад клања сам, нека одужи колико хоће."

У једном предању додаје се: **"Међу њима, можда, има и неко са каквом нуждом (потребом)."**
(Муттефекун алејхи)

80. Ибн'-Умер, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Муслиман је брат муслиману; он га не угњетава и не оставља га на цедилу (не предаје га другом). Ко помогне своме брату у невољи, Узвишени Бог ће њему помоћи у његовој невољи. Ко отклони недаћу једног муслимана, Бог ће њему отклонити једну од његових недаћа на Судњем дану. А ко прикрије (срамоте) једног муслимана, Бог ће прикрити његове на Судњем дану."
(Муттефекун алејхи)

81. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

Не завидите један другом, не подижите цену робе (не желећи је купити) један другом, не мрзите се међусобно, не окрећите један другом леђа (не свађајте се), не намећите се у куповини, него будите права браћа, Божији искрени робови. Муслиман је муслиману брат; он га неће оштетити, нити потценити, нити га на цедилу оставити. Богобојазност је овде, и показа на своје груди, три пута. Доста је човеку зла да омаловажава свога брата муслимана. Све што је везано за муслимана забрањено је другом муслиману: његова крв, његов иметак и његова част." (*Муслим*)

82. Енес, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Ниједан од вас неће бити прави верник, док не буде желео своме брату (пријатељу) исто оно што сам себи жели." (*Муттефекун алејхи*)

83. Енес, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Помози свога брата неправедника, и онога над киме је неправда учињена!" Један од следбеника рече: "Божији Посланиче, помоћи ћу га ако је од оног коме је неправда учињена, али како да га помогнем кад чини неправду?" Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рече: "Да га спречиш да насиље учини, то му је заиста помоћ." *(Бухари)*

84. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Човек (роб) неће сакрити мане човека на овом свету, а да неће његове Узвишени Бог сакрити на Судњем дану." *(Муслим)*

85. Ибн-'Умер, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Муслиман је брат муслиману; неће му насиље учинити нити ће дозволити да други над њиме насиље чини. Ко помогне своме брату у невољи, Бог ће њему помоћи у његовој невољи. Ко отклони невољу једног муслимана, Бог ће њему отклонити једну од његових невоља на Судњем дану. А ко прикрије (срамоте) једног муслимана, Бог ће прикрити његове на Судњем дану."
(Муттефекун алејхи)

86. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Ко отклони вернику једну од његових овосветских невоља, Бог ће отклонити једну од његових невоља на Судњем дану. Ко олакша своме дужнику (тима што ће му одгодити рок, или му посве опростити), Бог ће њему олакшати и на овом и на оном свету. Ко прикрије (мане) једног муслимана, Бог ће њега покрити на овом и на

будућем свету. Бог је у помоћи Своем робу, сведок је он у помоћи своје брату. Ко крене на пут тражећи науку, Бог ће му тим његовим путем олакшати пут у Рај. Кад год се сакупе људи у кући Божијој (џамији), ради учења Кур'ана, и његовог заједничког проучавања, Бог на њих спусти смиреност и прекрије их својом милошћу, анђели их окруже и Бог их спомиње, поносећи се њима, међу својим најближим (најодабранијим) створењима. А онај ко не чини добра дела, неће га спасити његово порекло." *(Муслим)*

87. Ебу-Муса ел-Еш'ари, нека је Бог задовољан њим, приповеда:

"Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, имао је обичај, кад му дође неко са некаквим захтевом (молбом), да се окрене присутнима и да каже: 'Заузимајте се за њега, јер ћете за то бити награђени, а Бог ће пресудити оно што Он хоће, језиком Свога Посланика.'" *(Муттефекун алејхи)*

88. Умму Кулсум бинт' Укбе ибн Еби-Му'ајт, нека је Бог задовољан њом, каже:

"Чула сам Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, када је рекао: 'Није лажов онај ко настоји измирити људе, па пренесе добро или каже добро (лепу реч) од себе, у циљу њиховог помирења.'" (Муттефекун алејхи)

89. Харисе ибн Вехб, нека је Бог задовољан њим, преноси од Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, да је рекао:

"Хоћете ли да вас обавестим о томе ко су становници Раја? То је сваки немоћни, слаби и скрушени муслиман. Када би он Бога за нешто замолио, Бог би му засигурно то удовољио. Хоћете ли да вас обавестим о становницима Пакла? То је сваки задрти, себични и охоли човек." (Муттефекун алејхи)

90. Сехл ибн Се'ад, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Ја и старатељ (заштитник) сирочета смо у Рају овако (близу)." Па је показао спојеним кажипрстом и средњим. (Бухари)

91. Аиша, нека је Бог задовољан њом, приповеда:

"Дошла ми је једна жена, која проси с двоје женске деце, а ја нисам имала ништа да јој дам осим једне хурме. Ја јој дадох ту хурму, а она је узео, располови је и даде је својим ћеркама, а она нимало не узео. Затим је устала и отишла. После тога нам је дошао Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, и ја му испричах шта се десило, а он рече: 'Ко буде стављен на искушење са ма колико кћери, па буде добар према њима и ако их буде лепо одгојио, оне ће му бити штит од ватре на Судњем дану.'" (Муттефекун алејхи)

92. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Примите моју опоруку да женама чините добро! Заиста је жена створена од ребра (од нечег кривога као ребро), а највећа кривина ребра је баш његов највиши део; па ако га покушаш исправити, сломићеш га, а ако га оставиш, оста криво. Зато једни другима препоручујте да женама добро чине!" (*Муттефекун алејхи*)

А у другом предању, стоји:

"Жена је као ребро, ако га будеш хтео исправити, сломићеш га, а ако се користиш њиме, оно ће ти користити, иако је криво." (*Муттефекун алејхи*)

У једном Муслимовом предању, стоји:

"Заиста је жена створена од ребра, и никада неће моћи да се држи одређеног правца (којег ти тражиш), па ако одлучиш да с њом живиш, живећеш с њом, а она ће остати таква (крива), а кад је покушаш исправити, сломићеш је, а њен лом је развод брака."

93. 'Амр ибн ел-Ахвас ел-Џушени, нека је Бог задовољан њим, преноси да је чуо Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, када је на Опросном ходочашћу, након што је учинио захвалу Узвишеном Богу и након што Га је величао, рекао:

"И лепо са женама поступајте, јер су оне само заточенице код вас. Ништа друго ви од њих немате, изузев ако отворено грешење учине. Па ако то ураде, онда их напустите у постељи (приликом спавања), и ударите их тако да их не повредите, а ако вам послушне буду, онда немојте измишљати неоправдане разлоге да их због њих користе. Заиста, ви имате одређена права код својих жена, а исто тако и оне имају своја права код вас. Ваше је право да им забраните да дозволе улазак у вашу кућу и седење (боравак) у њој онима које ви не желите, а њихово је право да их пристојно одевате и храните." *(Тирмизи)*

94. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Најпотпуније веровање је оног верника који се најлепше понаша, а најбољи међу вама су они који су најбољи према својим женама."
(Тирмизи)

95. Абдуллах ибн'Амр ибн 'Ас, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Овај свет је само (пролазан) ужитак, а најбоље у њему је добра (чедна и одгојена) жена."
(Муслим)

96. Ибн-'Умер, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Сви сте ви пастири, и сваки пастир биће одговоран за своје стадо. Владар је пастир, човек је пастир својој породици, жена је пастирица у кући свога мужа и његове деце. Сви сте ви, дакле, пастири и сви сте одговорни за своје стадо."
(Муттефекун алејхи)

97. Усаме б. Зејд, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Нисам оставио иза себе теже искушење по мушкарца од искушења са женама." (*Муттефекун алејхи*)

98. Се'ад ибн Еби Веккас, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик нека су благослов и мир на њега, рекао:

"И заиста ћеш ти за сваки динар који потрошиш, желећи њиме Божије задовољство, бити награђен код Бога, па чак и за оно што потрошиш за исхрану своје жене." (*Муттефекун алејхи*)

99. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Свакога дана, у коме освану Божији робови, сиђу два анђела, па један од њих каже: 'О

**Боже, Ти надокнади ономе ко дели!' А други каже:
'О Боже, Ти уништи иметак онога који спречава
његово трошење у корисне сврхе (не дели)!'"**
(Муттефекун алејхи)

100. Ебу-Зерр, нека је Бог задовољан њим,
преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и
мир на њега, рекао:

**"О Ебу-Зерр, када будеш кувао чорбу, доспи
мало више воде па пошаљи својим суседима!"**
(Муслим)

101. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим,
преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и
мир на њега, рекао:

**"Тако ми Бога, није верник, тако ми Бога,
није верник, тако ми Бога, није верник!" Неко
рече: "Ко то, Божији Посланиче?" Божији
Посланик, нека су благослов и мир на њега,
одговори: "Онај чији сусед није сигуран од**

његовог зла и непријатности од њега!"
(*Муттефекун алејхи*)

У Муслимовом предању стоји: "Неће ући у Рај онај од кога његов сусед није сигуран (миран) од његових зала."

102. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Ко верује у Бога и Судњи дан, нека ничим не узнемирава комшију! Ко верује у Бога и Судњи дан, нека лепо угости свога госта! Ко верује у Бога и Судњи дан, нека говори корисно, или нека ћути!" (*Муттефекун алејхи*)

103. Преноси се да је Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, рекао:

"Божијем Посланику, нека су благослов и мир на њега, дошао је један човек и упитао га: 'О Божији Посланиче! Ко је најпречи за моје лепо дружење и понашање према њему?'" Божији

Посланик, нека су благослов и мир на њега, рече: 'Твоја мајка.' Човек тада рече: 'Ко после ње?' 'Твоја мајка', одговори он. 'Ко после ње?' Поново упита човек. 'Твоја мајка', поново одговори Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега. Човек поново упита: ' Ко после ње?' Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, тада рече: 'Твој отац!'" (*Муттефекун алејхи*)

104. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Далеко био (од Божије милости), далеко био, далеко био свако онај ко дочека старост својих родитеља, или једног од њих, а (због њих) не уђе у Рај!" (*Муслим*)

105. Енес, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Није довољно само узвратити посету својој родбини. Правилно се понаша према својој родбини онај који, када га она заборави, или одбаци, обнавља везу са њом." (Бухари)

106. Преноси се да је Есма, кћер Ебу-Бекра, нека је Бог задовољан њима, рекла:

"Дошла ми је моја мајка за време Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, нешто тражећи, а још није била примила ислам, па сам упитала Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, да ли да је примим. Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, ми је одговорио: 'Да, свакако, прими своју мајку и послужи је.'" (Муттефекун алејхи)

107. Селман б. 'Амир, нека је Бог задовољан њим, приповеда да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Милостиња учињена сирوماху јесте обична милостиња, а милостиња учињена својој

родбини двострука је милостиња - милостиња и пажња (родбине)." (Тирмизи)

108. 'Абдуллах б. 'Амр б. 'Ас, нека је Бог задовољан њим, приповеда да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Велики греси су: многобоштво, непослушност родитељима, убиство и лажна заклетва." (Бухари)

109. Џубејр б. Мут'им, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Неће ући у Рај онај који прекине везе са својом родбином." (Муттефекун алејхи)

110. Ибн-'Умер, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Од највећег доброчинства је да човек одржава пријатељство с пријатељима свога оца након што он умре." (Муслим)

111. 'Амр б. Шу'ајб преноси од свога оца, а овај од свога деде, нека је Бог задовољан њима, да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Није од нас онај који није милостив према нашим млађима, и који не поштује наше старије." (Ебу-Давуд)

112. Ебу-Муса ел-Еш'ари, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Добар саговорник и лош саговорник су као продавач мириса и ковач. Продавач мириса ће ти поклонити мирис; или ћеш га купити, или ћеш осетити леп мирис, а ковач ће ти запалити одећу или ћеш од њега осетити ружан мирис." (Муттефекун алејхи)

113. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Жене се узимају због четири ствари: због богатства, порекла, лепоте и вере; па се ожени верницом, благословљен био!" (*Муттефекун алејхи*)

114. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Човек је вере свога пријатеља; зато пазите са ким се дружите!" (*Ебу- Давуд*)

115. Ебу-Муса ел-Еш'ари, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Човек ће бити уз онога кога воли." (*Муттефекун алејхи*)

116. Енес, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Кога буду красила три својства, осетиће сласт веровања: да му Узвишени Бог и Његов Посланик буду дражи од свега, да брата муслимана воли само у име Бога, и да мрзи повратак у неверство, након што га је Бог из њега избавио, као што не жели да буде бачен у ватру."
(Муттефекун алејхи)

117. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Седам врста људи биће у Божијем хладу, на дан када никаквог другог хлада неће бити: праведен владар; младић који одрасте у покорности Богу; човек чије је срце непрестано везано за цамију; пријатељи који се воле само у име Бога, такви су када се састају и разиђу; човек којег лепа и угледна жена позове на блуд, па каже: 'Не, ја се бојим Бога!'; човек који удељује милостињу, тако да му лева рука не зна шта је

десна уделила; и човек који се сети Бога у самоћи, па пусти сузе." (Муттефекун алејхи)

118. Ебу-Берзе ел-Еслеми, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Нико се неће помакнути с места обрачуна, док га Узвишени Бог не упита за: живот – у шта га је провео, за знање - је ли по њему радио, за иметак одакле га је зарадио и у шта га је потрошио, и за тело у шта га је користио."
(Тирмизи)

119. Од Цабира, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је рекао: "Дошао је неки пустињак Веровеснику, нека су благослов и мир на њега, и рекао је: 'О Божији Посланиче, која су то два обавезујућа дела (која за собом повлаче награду, односно казну на оном свету)?' Он је рекао: 'Ко умре, а Богу не приписује друга, ући ће у Рај, а ко умре, а Богу приписује друга ући ће у ватру.'" *(Муслим)*

120. Енес, нека је Бог задовољан њим, преноси од Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, да је рекао:

"Заиста, када неверник учини добро, он за то њега награди ужитком на овом свету, а што се тиче верника, њему Узвишени Бог сакупља његова добра дела за онај свет, а даје му опскрбу на овом свету за његову покорност."

У другом предању стоји:

"Заиста, Бог неће умањити вернику награду за добро дело. За њега ће добити на овом свету (награду), а биће за то награђен и на оном свету, док ће неверник за добра дела учињена из добронамерности бити награђен на овом свету, па када дође на онај свет, неће имати ни једно добро дело за које би био награђен." (Муслим)

121. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси од Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, да је рекао:

"Узвишени Бог је рекао: 'Ја сам код мишљења Мога роба о Мени, Ја сам са њим кад Ме се сети.' Ко се Мени приближи за један педаљ, Ја се њему приближим за један аршин. Ко се Мени приближи за један аршин, Ја се њему приближим за један хват. А ко Мени иде ходом, Ја њему идем трком." (Муттефекун алејхи)

122. Од Енеса, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је рекао:

"Чуо сам Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, да је рекао: 'Узвишени Бог је рекао: 'О сине Адамов, заиста све док тражиш и док се надаш опросту, Ја ћу ти опростити. О сине Адамов, када би твоји греси били велики као небески облаци, па ако би затим затражио Мој опрост, опростио бих ти. О сине Адамов, када би ми дошао с гресима колика је Земља, затим Ме сусрео, не придружујући ми никог у обожавању, дао бих ти исто толико опроста колика је и она (Земља).'" (Тирмизи, хасен)

123. Од Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Када би верник знао које казне код Бога постоје, не би никад очекивао Његов Рај, а када би неверник знао колико код Бога има милости, не би никад изгубио наду у Његов Рај." *(Муслим)*

124. Енес, нека је Бог задовољан њим, преноси и каже:

"Божији Посланик нам је одржао проповед какву никад нисам чуо, па је рекао: 'Кад бисте ви знали оно што ја знам, засигурно бисте се мало смејали, а сигурно бисте много плакали.' Енес, рече: 'Тада су асхаби (следбеници) покрили лица својом одећом и од плача су јецали.'" *(Муттефекун алејхи)*

125. Од Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је рекао:

"Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао је: 'Неће ући у Пакао човек који је плакао из страхопоштовања према Богу, као што се неће млеко вратити у виме. И неће се састати прашина са Божијег пута и дим Пакла.'" (Тирмизи)

126. Ебу-Сеид ел-Худри, нека је Бог задовољан њим, преноси и каже:

"Седео је Божији Посланик на минберу (место одакле се држи проповед), а ми смо седели око њега, па он рече: 'Бојим се једне ствари: кад мене више не буде, шта ће да буде са вама кад вам се отворе овосветске лепоте и украси његови.'" (Муттефекун алејхи)

127. Од Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је рекао:

"Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао је: 'Гледајте у онога који је нижи од вас (слабијег материјалног стања), а не гледајте у онога који је изнад вас. То је прече, како не бисте

умањили и омаловажили Божију благодат према вама.'" (Муттефекун алејхи)

128. Од Ибн -'Умера, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је рекао:

"Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, узео ме за моје раме и рекао: 'Буди на овом свету као да си странац или пролазник.'" (Бухари)

129. Од Ебу 'Аббаса Сехл ибн Са'да ес-Саидија, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је рекао:

"Дошао је неки човек Веровеснику, нека су благослов и мир на њега, па је рекао: 'О Божији Посланиче, упути ме на посао, због којег ће ме, када га урадим, заволети и Бог и људи.' Он му је одговорио: 'Буди скроман на овом свету, заволеће те Бог, и буди скроман према ономе што је у поседу људи, па ће те људи волети.'" (Ибн-Маџе)

130. Од Сехл ибн Са'да ес-Саидија, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је рекао:

"Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао је: 'Да овај свет вреди код Бога као крилце мушице, не би неверник на њему попио ни гутљај воде.'" (Тирмизи)

131. Од Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је рекао:

"Чуо сам Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, како каже: Уистину је овај свет проклет и проклето је све што је на њему, осим спомињања Узвишеног Бога и онога што Му приближава, и учењака и ученика.'" (Тирмизи)

132. Од Абдуллаха ибн еш-Шихира, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је рекао:

"Дошао сам код Веровесника, нека су благослов и мир на њега, док је учио кур'анско поглавље: 'Заокупља вас настојање да што

имућнији будете'. Онда је рекао: "Човек говори: 'Мој иметак, мој иметак!' 'О човече, зар ти имаш од свог иметка ишта осим оно што си појео, па уништио, и што си обукао, па подерао, или што си као милостињу дао, па ћеш за њу имати награду.'" (Муслим)

133. Од 'Абдуллаха ибн Мес'уда, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је рекао: **"Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, заспао је на слами и када је устао, остао је траг од сламе на страни (на којој је лежао). Рекли смо: 'О Божији Посланиче, да смо ти узели простирку?' Он рече: 'Шта ће ми то на овом свету, ја нисам на овом свету ништа друго него као путник који се склонио под хлад дрвета, затим отпутовао и оставио га.'" (Тирмизи)**

134. 'Имран ибн Хусејн, нека је Бог задовољан њим, преноси од Веровесника, нека су благослов и мир на њега, да је рекао:

"Најбољи међу вама су моји асхаби (другови), затим они који ће доћи после њих, затим они који ће доћи после њих." Имран је рекао: "Не знам је ли то Веровесник рекао два или три пута." "Затим ће доћи народ који ће сведочити, а да није позван да сведочи, који ће варати и неће бити поверљив, који ће се заветовати, а неће завет искупљивати, и у којем ће се појавити гојазност." (Муттефекун алејхи)

135. Од Ебу-Умаме, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је рекао:

"Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао је: 'О сине Адамов, заиста, ако поделиш вишак, биће ти боље, а ако га задржиш, биће ти горе. Нико те неће корити ако задржиш за себе онолико колико ти је потребно, и почни са онима које си дужан издржавати.'" (Тирмизи)

136. Од Убејдуллаха ибн Мухсина ел-Енсарија ел-Хатмија, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је рекао:

"Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао је: 'Ко од вас осване сигуран на своме путу (у своме народу), здравог тела, има хране за читав дан; томе као да је сав овосветски иметак дат!'" (Тирмизи)

137. Од Абдуллаха ибн 'Амра ибн ел-'Аса, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Срећан је и спашен онај који је примио ислам, коме је његова опскрба довољна и коме је Бог дао да је задовољан с оним што има." (Муслим)

138. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси од Веровесника, нека су благослов и мир на њега, да је рекао:

"Није богатство у мноштву иметка, него је богатство у богатству душе." (Муттефекун алејхи)

139. Од Хакима ибн Хизама, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је рекао:

"Тражио сам од Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, па ми је дао, па сам опет тражио, па ми је дао, па сам опет тражио, па ми је дао. Затим је рекао: 'О Хакиме, заиста је овај иметак слadak као зелено воће, па ко га узме великодушно и дарежљиво, имат ће у њему благослов, а ко га узме похлепно, неће у њему имати благослова и биће као онај који једе, а не може се најести. Горња рука (која даје) боља је од доње руке (која прима)!" Даље је Хаким причао: **"Рекао сам: 'О Божији Посланиче, тако ми Онога који те је послао са Истином, никад више нећу од некога узети до одласка са овог света!"**
(Муттефекун алејхи)

140. Преноси се од Ебу-Бишр Кабиса б. Мухарика, нека је Бог задовољан њим, који каже:

"Био сам дужан да платим крварину, па сам отишао Божијем Посланику, да га молим за њу." Посланик, нека су благослов и мир на њега, рече: **'Док нам дође милостиња, па ћу наредити да**

добијеш.' А онда рече: 'О Кабиса, тражити (просити) није дозвољено осим у три случаја:

1. Човеку који је оптерећен крварином. Њему је дозвољено да тражи док је не отплати, а онда престаје да тражи;

2. Човеку коме буду уништени усеви, па је и њему допуштено да проси да би осигурао животне потребе;

3. Човеку кога снађе сиромаштво, оскудица, па кад му тројица мудрих разумних људи из народа кажу да је тог и тог снашла неимаштина па му је дозвољено просити док не нађе основне потребе за живљење. А просити осим ових ситуација, о Кабиса, је бесправно и хранити се тиме је неисправно.'" (*Муслим*)

141. Од Ебу-Абдуллаха ез-Зубејра ибн ел-'Аввама', нека је Бог задовољан њим, преноси се да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Да неко од вас узме ужад, затим оде на брдо и донесе бреме дрва на својим леђима, па их прода, и Бог му њима сачува образ (да не тражи од других), боље му је него да тражи од људи, па му они или дају или не дају." *(Бухари)*

142. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси од Веровесника, нека су благослов и мир на њега, да је рекао:

"Узвишени Бог је рекао: 'Дели, о сине Адамов, и теби ће се давати.'" (Муттефекун алејхи)

143. Ебу-Умаме, нека је Бог задовољан њим, каже да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Човече, ако поделиш вишак (од својих потреба), за твоје је добро, а ако га задржиш, теби је за зло; а нећеш бити прекорен ако задржиш онолико колико ти је потребно. Дели прво најближима (тј. онима које си дужан издржавати, а ако шта преостане онда дели и другима). Горња

рука (која дели) боља је од доње (која узима)."
(Муслим)

144. Ебу-Кебше, нека је Бог задовољан њим, преноси како је чуо Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, да каже:

"Заклињем се да су три ствари истините, и још ћу вам нешто рећи, па то запамтите. (Заклињем се): да давање милостиње не умањује иметак човека; да неће човеку бити учињена неправда па је он стрпљиво поднесе, а да му Узвишени Бог, (због тога) не увећа његову част и углед; да неће човек почети просити (без потребе), а да му Узвишени Бог, (због тога) не дадне сиромаштво и немаштину.

И још ћу вам ово рећи па упамтите: 'Овај свет је за четири врсте људи:

- Човека којем је Бог дао иметак и знање, па се он у томе боји свога Господара, помаже ближњу родбину и зна Божије право у њима - и овај је на најбољем степену;

- Човека којем је Бог дао знање, а није му дао иметак, па он са искреном намером говори: 'Када бих имао иметка, и ја бих радио као тај и тај; и он ће бити награђен према својој намери, а награда њих двојице је једнака;

- Човека којем је Бог дао иметак, а није му дао знање, па он непромишљено располаже својим иметком и у томе се не боји свога Господара, нити помаже ближњу родбину, нити признаје Божије право у њему - и овај човек је на најгорем степену;

- Човека којем Бог није дао ни иметак ни знање, па он говори: 'Када бих имао иметак, и ја бих радио као тај и тај (задња споменута особа), и он ће бити кажњен према својој намери и грех њих двојице је једнак.'" (Тирмизи)

145. Абдуллах ибн Мес'уд, нека је Бог задовољан њим, каже да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Није дозвољено завидети, осим у две ствари: човеку којем је Узвишени Бог, дао иметак, па га он троши за Истину, и човеку којем је

Узвишени Бог, дао мудрост, па он по њој суди и друге њој подучава." (*Муттефекун алејхи*)

146. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Нека нико од вас не жели себи смрт, јер ако је био добротинитељ, можда ће још више добра урадити, а ако је био грешник, можда ће се покајати, па затражити Божије задовољство."
(*Бухари*)

147. Ну'ман ибн Бешир, нека је Бог задовољан њим, каже:

"Чуо сам Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, како каже: 'Заиста је оно што је дозвољено објашњено, а заиста је и оно што је забрањено објашњено, а између овога двога су сумњиве ствари и послови које не познаје већина људи. Па ко се буде чувао сумњивих ствари, очуваће чистоћу своје вере и своје части, а ко се

упусти у сумњиве ствари, упасће у оно што је забрањено, као што је чобан, који чува стадо око забрана, у опасности да му стадо упадне у забрањено. Заиста, сваки владар има своје забране, а Божије забране су оно што је Он забранио. Заиста, у сваком телу има један део (орган) који, ако ваља, онда је и цело тело добро, а ако тај део буде покварен, поквари се и цело тело, а то је срце.'" (*Муттефекун алејхи*)

148. Ијад ибн Химар, нека је Бог задовољан њим, каже да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Заиста ми је Бог објавом наредио да будете међусобно понизни тако да се један не охоли према другом, нити да један другог напада." (*Муслим*)

149. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, каже да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Милостиња неће умањити иметак, и када човек опрости човеку, Бог му повећа понос (част), и кад год човек буде понизан према Богу, Бог ће га (на већи степен) подићи." (Муслим)

150. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, каже да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Са тројицом Бог неће на Судњем дану говорити, нити ће их очистити (од греха), нити ће у њих погледати, и они ће бити страшно кажњени, а то су: старац који чини блуд, владар који много лаже, и охоли сиромах." (Муслим)

151. Абдуллах ибн 'Амр ибн ел-'Ас, нека је Бог задовољан њим, каже:

"Божији Посланик није био непристојан, бесраман, нити је био неморалан, бестидан (у своме говору и понашању), и говорио је: 'Заиста су међу вама најбољи они који су најлепшег понашања.'" (Муттефекун алејхи)

152. Ебу-Дерда', нека је Бог задовољан њим, преноси да је Веровесник, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Ниједна ствар неће бити тежа на Судњем дану, на ваги верника од лепе нарави. Заиста, Бог мрзи безобразне брбљивце (бестидне у говору и понашању)." (Тирмизи)

153. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, каже:

"Божији Посланик је упитан о ономе шта највише уводи људе у Рај, па је одговорио: 'Богобојазност и леп морал (понашање).' Потом је упитан што највише уводи људе у Пакао, па је рекао: 'Уста и полни орган.'" (Тирмизи)

154. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Са најпотпунијим веровањем су они верници који су најлепшег понашања, а најбољи

међу вама они су који су добри (лепо се понашају) према својим женама. (Тирмизи)

155. Џабир, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Заиста су ми од вас најдражи и седеће најближе мени на Судњем дану они који су најлепше ћуди. А заиста су ми најмржи од вас и биће најудаљенији од мене на Судњем дану, наметљиви говорници и они који се самодопадно пренемажу у свом говору, охоло покушавајући да истакну своју стручност и говорљивост и они који причају испуњених и развучених уста, дивећи се своме говору и уздижући се над другима."
(Тирмизи)

156. Ибн-'Аббас, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик рекао Ешеџу Абдул-Кајсу:

"Заиста, код тебе имају две особине које Бог воли: добротинство и благост." (Муслим)

157. Аиша, нека је Бог задовољан њом, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Заиста је Бог благ и Он воли благост (љубазност) у свим стварима." (Муттефекун алејхи)

158. Аиша, нека је Бог задовољан њом, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"У чему год се нађе благост (љубазност), она то украси, а где год не буде благи, то буде унакажено (мањкаво)." (Муслим)

159. Енес, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Олакшавајте, а не отежавајте, и обрадујте (са наградом од Бога), а немојте растеривати."
(*Муттефекун алејхи*)

160. Церир ибн 'Абдуллах, нека је Бог задовољан њим, преноси да је чуо Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, да каже:

"Ко буде ускраћен од блакости ускраћен је од сваког добра." (*Муслим*)

161. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Није јунак онај који у рвању све савлада (обара), него је јунак онај који влада собом при срџби." (*Муттефекун алејхи*)

162. Аиша, нека је Бог задовољан њим, каже:

"Курејшије су се забринуле због једне жене, Махзумијке, која је нешто украла, па су рекли: 'Ко ће се за њу заузети код Божијег Посланика?' Рекоше: 'А ко би се на то усудио, осим Усаме бин Зејд, миљеника Божијег Посланика?' Па му је Усаме то рекао, а Божији Посланик му на то рече: 'Зар ти посредујеш да се не изврши једна од Божијих осуда?!' Затим је Посланик устао на ноге и почео је да говори, па је, између осталог, рекао: 'Заиста су страдали они који су били пре вас због тога што, када би међу њима украо неки племић, оставили би га некажњеног, а кад би украо неки слабић, они би над њим извршавали казну. Заклињем се Богом, када би Фатима, кћерка Мухаммедова, украла, ја бих јој сигурно одсекао руку!'" *(Муттефекун алејхи)*

163. Ебу-Ја'ла Ма'кил бин Јесар, нека је Бог задовољан њим, преноси:

"Чуо сам Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, да је рекао: 'Нема ниједног роба коме је Бог дао да буде претпостављени својим поданицима, а да му Бог

неће, када умре, забранити улазак у Рај, уколико буде варао своје поданике." (*Муттефекун алејхи*)

164. Ибн 'Умер, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Дужност је муслиману да слуша и да је покоран (надређеном) у ономе што воли и у ономе што не воли, осим уколико му буде наређено нешто што је забрањено. А када му се нареди нешто што је забрањено, онда нема послушности ни покорности." (*Муттефекун алејхи*)

165. Ебу-Зерр, нека је Бог задовољан њим, рекао је:

"О Божији Посланиче, зар ме нећеш поставити одговорним за нешто?" Па ме је он ударио по рамену и рекао: **'О Ебу-Зерр, ти си, заиста, слабашан, а то је еманет (поверење), а на Судњем дану биће понижење, срамота и кајање, осим за онога који се тога прихвати, а способан је**

за то, па изврши оно што је у том погледу обавезан.'" (Муслим)

166. Ебу-Сеид и Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њима, преносе да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Бог није послао посланика, нити поставио владара, а да он није имао две врсте друштва (саветнике, пријатеље); саветнике који су му наређивали и саветовали доброту и подстицали га на њега, и саветнике који су му наређивали зло и подстицали га на њега; а сачуван (од њихова зла) биће онај кога Бог сачува." (Бухари)

167. Ебу-Муса ел-Ешари, нека је Бог задовољан њим, преноси:

"Ушао сам код Веровесника, нека су благослов и мир на њега, са још два човека из мог племена, па је један од њих двојице рекао: 'О Божији Посланиче, дај нам власт над нечим што

ти је Узвишени Бог дао у намесништво!" Затим је и други рекао исто. А он је рекао: 'Заиста ми, тако ми Бога, не дајемо управу и власт над овим послом никоме ко то тражи, или жуди и чезне за тим.'
(Муттефекун алејхи)

168. 'Имран бин Хусајн, нека је Бог задовољан њим, преноси:

"Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао је: 'Стид доноси само добро.'
(Муттефекун алејхи)

169. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Особине лицемера три су (ствари): када прича, лаже; када обећа, изневери, а када му се нешто повери - изда и превари." *(Муттефекун алејхи)*

170. Абдуллах бин 'Амр бин ел-'Ас, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Ко имадне код себе четири (својства), он је чисти лицемер, а ко имадне једно, тај има једно (својство) лицемерства, све док га се не ослободи: када му се нешто повери, проневери; када прича, лаже; када обећа, изневери; и када расправља, дрско и бестидно говори." *(Муттефекун алејхи)*

171. Ебу-Зерр, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Немојте ниподаштавати и омаловажавати било шта од добротинства, па макар да сретнеш свога брата ведра лица." *(Муслим)*

172. Ибн-Аббас, нека је Бог задовољан њим, каже да се враћао са Арефата заједно са Божијим Послаником, нека су благослов и мир на њега, па је Посланик, нека су благослов и мир на њега, чуо иза

себе жестоки жагор, ударање и гласове камила, па је показао према њима својим бичем и рекао:

"О људи, препоручујем вам смиреност, јер покорност није у журби." (*Муттефекун алејхи*)

173. Ебу-Умаме, нека је Бог задовољан њим, приповеда да би Веровесник, нека су благослов и мир на њега, када би завршио са јелом, рекао:

"Хвала Богу неизмерно, скрушено и благословљено; Он ни о коме није завистан а о Њему је све зависно!" (*Бухари*)

174. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Бог на Судњем дану неће гледати у онога ко пусти да му се одећа, из охолости и умишљености, по земљи вуче." (*Муттефекун алејхи*)

175. Ибн-Омер, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Нека нипошто неко од вас не подигне човека с његовог места, како би он на њега сео, него се размакните и места једни другима начините." (*Муттефекун алејхи*)

176. Ибн-Омер, нека је Бог задовољан њим, каже:

"Ретко би када Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, напустио неко дружење пре него што би проучио следеће молбе (Богу): 'Господару наш, учини да Те се толико бојимо колико ће бити довољно да Ти не грешимо; да Ти се толико покуравамо колико ће бити довољно да у Рај Твој уђемо и подари нам чврсто веровање које ће нам овосветске потешкоће олакшати! Господару наш, подари нам добро нашег слуха, нашег вида и наше снаге, све док траје наш живот и дај нам да с тим благодатима и умремо! Учини да казна стигне онога ко нам је неправду учинио и помози нас против нашег непријатеља! Не дај да

нас несрећа задеси у нашој вери, не учини овај свет нашом највећом бригом, нити дометом нашег знања и не потчини нас ономе ко нам се неће смиловати!" *(Тирмизи, хасен)*

177. Ебул-Еск'а Василету б. Еск'а, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Највећа је потвора да човек тврди да му је отац онај ко му није отац, да тврди да је видео у сну оно што није видео, или да припише Божијем Посланику, нека су благослов и мир на њега, оно што он није рекао." *(Бухари)*

178. Ебу-Јусуф Абдуллах б. Селам, нека је Бог задовољан њим, каже да је чуо Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, да каже:

"О људи, ширите селам (мир), храните гладне, одржавајте родбинске везе и клањајте док свет спава, па ћете спокојно ући у Рај." *(Тирмизи)*

179. Енес, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Када вам следбеници Књиге (јевреји и хришћани) селам (мир) назову, ви реците: 'И вама.'" (Муттефекун алејхи)

180. Ебу-Муса ел-Еш'ари, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Дозволу за пријем (у кућу и сл.) треба тражити три пута, па ако добијеш дозволу, уђи, а ако не добијеш, ти се врати." (Муттефекун алејхи)

181. Сехл б. Са'с, нека је Бог задовољан њим, преноси речи Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега:

"Тражење дозволе (за улазак у нечију кућу) наређено је ради чувања погледа (од онога што домаћин не би желио да се види)." (Муттефекун алејхи)

182. Енес, нека је Бог задовољан њим, преноси да је неки човек рекао:

"Божији Посланиче, када један од нас сретне свога брата или пријатеља, хоће ли му се наклонити?" "Неће!" Оговори Посланик. "Хоће ли га пољубити?! Опет ће човек. "Неће!" Одговори Посланик. Хоће ли се руковати с њим?" Било је следеће питање. "Хоће!" Одговори Посланик, нека су благослов и мир на њега."
(Тирмизи)

183. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси од Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега:

"Свемогући и Узвишени Бог ће на Судњем дану рећи: 'О сине Адамов, разболео сам се, па ме ниси обишао!' 'Господару, како ћу Те обићи, па Ти си Господар светова?!' Рећи ће он, а Бог ће му одговорити: 'Зар ниси знао да се Мој роб, тај и тај, разболео па га ниси обишао? Зар ниси знао да би Ме, да си га обишао, код њега нашао? О сине Адамов, тражио сам да Ме нахраниш, па Ме ниси нахранио!' 'Господару, како ћу Те нахранити, Ти

си Господар светова?!" Рећи ће он, а Бог ће му одговорити: 'Зар ниси знао да је Мој роб, тај и тај, тражио да га нахраниш, па га ниси нахранио? Зар ниси знао да би то, да си га нахранио, код Мене нашао? О сине Адамов, тражио сам да Ме напојиш, па Ме ниси напојио!' 'Господару, како ћу Те напојити, па Ти си Господар светова?!" Рећи ће он, а Бог ће одговорити: 'Мој роб, тај и тај, је тражио да га напојиш, па га ниси напојио! Зар ниси знао да би то, да си га напојио, код Мене нашао?'" *(Муслим)*

184. Ебу-Муса, нека је Бог задовољан њим, каже да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Обиђите болесног, нахраните гладног, ослободите заробљеног!" *(Бухари)*

185. Ебу-Муса, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Када умре дете једног роба, Узвишени Бог каже Својим анђелима: -'Узели сте дете Мога роба?' А они одговоре: 'Да!' Бог им затим поново каже: 'Узели сте плод његовог срца?' А они одговоре: 'Да!' Потом их Бог упита: 'А шта је рекао Мој роб?' А они одговоре: 'Похвалио Те и рекао: - Ми смо само Божији и само ћемо се Њему повратити! Тада им Узвишени Бог нареди: 'Саградите Мом робу кућу у Рају и назовите је 'Кућа Захвалности.'" (Тирмизи)

186. Ибн-Омер, нека је Бог задовољан њим, приповеда да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, у друштву с Абдуррахман б. Авфом, С'ад б. Еби Веккасом и Абдуллах б. Мес'удом, нека је Бог задовољан њима, обишао С'ад б. 'Убадета, па је заплакао. Када су присутни видели да Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, плаче, и они су се расплакали, па им је он рекао:

"Послушајте! Заиста Бог не кажњава због суза очних, нити због туге срчане, него кажњава или милост указује због овога" - показавши на језик! (Муттефекун 'алејхи)

187. Енес, нека је Бог задовољан њиме, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, ушао код сина Ибрахима, а он је био на издисају, па је заплакао и сузе пролио. Тада му Абдуррахман б. Авф рече:

"Зар и ти, Божији Посланиче?!" А он одговори: **"Ибн Авфе, заиста је ово милост Божија!"** А затим је додао: **"Око сузи и срце жали, али нећемо изговорити ништа осим оног чиме је задовољан наш Господар. Уистину, смо ми због растанка с тобом, о Ибрахиме, ожалашћени!"**
(Бухари)

188. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Душа верника је привезана за његов дуг (не стигне на своје одредиште), све док се не подмири." *(Тирмизи)*

189. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Када човек умре, прекидају се његова дела, осим у три случаја: трајна милостиња, знање којим се (иза њега) користи и добро одгојено дете које се моли Богу за њега." (Муслим)

190. Ебу Абдуррахман Авф б. Малик, нека је Бог задовољан њим, прича:

"Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, обавио је молитву током сахране, па сам од молбе коју је упутио Богу запамтио следеће речи: 'Господару наш, опрости му, смилуј му се, сачувај га (казне) и грехе му избриши! Подари му лепо место у Рају и гроб му учини пространим! Очисти га водом, снегом и ледом и учини га од греха чистим, као што очистиш белу одећу од прљавшине (опрости му све грехе)! Замени му кућу бољом од његове куће, породицу бољом од његове породице, жену бољом од његове! Уведи га у Рај и сачувај га од казне у гробу и казне (у Паклу)!" Преносиоц овог догађаја каже:

"Пожелио сам (због ове молбе) да сам ја тај кога сахрањују." (Муслим)

191. Ибн-Омер, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Када би људи знали о самотном путовању оно што ја знам, не би никада јахач кренуо ноћу на пут сам." (Бухари)

192. Ебу-Се'ид и Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преносе да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Када тројица крену на пут, нека једног одреде за вођу пута." (Ебу-Давуд)

193. Сехл б. 'Амр, нека је Бог задовољан њим, каже:

"Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, је једном приликом, наишао поред камиле која је била толико мршава да је саставила стомак с леђима, па је рекао: 'Бојте се Бога, за ове животиње које не знају да говоре! Јашите их када су у добром стању (здраве и нахрањене) и једите их (кољите за исхрану) када су у добром стању.'" (Ебу-Давуд)

194. Ебу-Се'ид ел-Худри, нека је Бог задовољан њим, приповеда:

"Док смо, једном приликом, били на путовању, дошао је неки човек на својој јахалици и почео је да гледа десно - лево, Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, је рекао: 'Ко има вишка јахалицу, нека је да онеме ко нема јахалице; ко има вишка путне опреме, нека је да онеме ко је без путне опреме.' Потом је споменуо од врста иметка оно што је споменуо, тако да смо закључили да нико од нас нема право на вишак."
(Муслим)

195. Ибн-Омер, нека је Бог задовољан њим, преноси да би Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, када би зајахао своју камилу да крене на пут, три пута би рекао 'Бог је највећи' а затим рекао:

"Хваљен нека је Онај Који нам је ово потчинио, ми то сами не бисмо могли постићи, и ми ћемо се сигурно Господару своме вратити! Господару наш, молимо Те на овом нашем путовању за добротворство и богобојазност, и за дела с којима ћеш Ти бити задовољан. Господару наш, олакшај нам ово путовање и скрати нам његову раздаљину (чинећи га удобним)! Господару наш, Ти си сапутник на путу и заступник породице. Господару наш, утечем Ти се од потешкоћа пута, од тужних призора и ружног повратка у иметку, породици и деци." А када би се вратио, изговорио би те речи и додао: "Враћамо се, покајање чинећи, робујући и захваљујући Господару нашем!" *(Муслим)*

196. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Три молбе Богу су, без сумње, примљене; молба онога коме је неправда учињена, молба путника и молба родитеља." (Ебу-Давуд)

197. Џабир, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Када неко од вас дуго одсуствује (од куће), нека нипошто не долази породици (жени) у ноћно доба (ненајављен)." (Муттефекун алејхи)

198. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Није дозвољено жени, која верује у Бога и Судњи дан, да крене на пут од једног дана и ноћи (сама), без (пратње) рођака за кога се не може удати." (Муттефекун алејхи)

199. Ибн-'Аббас, нека је Бог задовољан њим, преноси да је чуо Веровесника, нека су благослов и мир на њега, када је рекао:

"Нека се човек нипошто не осамљује са женом (која му није ближи род), ако с њом није њен махрем (особа за коју се не може удати), а жена нека не путује без махрема!" (*Муттефекун алејхи*)

200. Осман б. 'Аффан, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Најбољи међу вама је онај који Кур'ан научи, а затим њему друге подучава." (*Бухари*)

201. Омер б. ел-Хаттаб, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Веровесник, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Уистину, Бог овом Књигом (Кур'аном) уздиже једне народе, а понижава друге." (*Муслим*)

202. Ибн-'Аббас, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Веровесник, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Онај у чијим грудима нема ништа из Кур'ана (не памти ништа из Кур'ана) јесте као разваљена и напуштена кућа." *(Тирмизи)*

203. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је од Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, чуо ове речи:

"Шта мислите, када би пред вратима једног од вас била река, у којој би се он пет пута дневно купао, да ли би имало прљавштине на њему остало?" "Не би", одговорили су присутни, а Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, је додао: "То је пример пет дневних молитви, с којима Бог брише почињене грехе." *(Муттефекун алејхи)*

204. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Прво за шта ће човек полагати рачун на Судњем дану је (обавезна) молитва, па ако му буде исправна и примљена, спасио се и успео је. А ако му молитва не буде примљена, изгубио је и пропао. Ако му буде недостајало од обавезних молитви, Узвишени Бог ће рећи: 'Погледајте има ли шта код овог Мог роба од добровољних молитви', па ће му се њима надокнадити оно што буде недостајало од обавезних. А затим ће полагати рачун за остала дела на овакав начин." (Тирмизи, хасен)

205. Од Ебу-Мес'уда, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је рекао:

"Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, дотицао је наша рамена пред почетак молитве, говорећи: 'Поравнајте се, немојте се разилазити, па да вам се срца разиђу. Нека иза мене стану пунолетни и разумни, а затим они који су иза њих, а затим они који су иза њих.'" (Муслим)

206. Од Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Када неко од вас заспе, ђаво му на потиљку завеже три чвора и при везивању сваког каже: 'Мораш дугу ноћ преспавати!' Уколико се дотични пробуди, па спомене Узвишеног Бога, одреши му се један чвор; па ако узме абдест (верско чишћење), одреши се још један чвор; па ако клања, одреши се и трећи чвор, и он осване свеж и расположен. У противном, осване лошег расположења, и лењ." (*Муттефекун алејхи*)

207. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Бог се смисловао човеку који устане ноћу, па клања и пробуди своју жену, па ако не хтедне, запљусне је водом. Бог се смисловао и жени која устане ноћу, па клања и пробуди свог мужа, па ако не хтедне, запљусне га водом у лице." (*Ебу-Давуд*)

208. Од Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је рекао:

"Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао је: 'Када неко од вас пости, нека бестидно (срамотно) не говори, а ако га неко буде псовао, или га нападне, нека каже: - Ја постим!'"
(Муттефекун алејхи)

209. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Ко се не прође лажног говора и поступка по њему, Богу није потребно да он оставља своје јело и пиће." *(Бухари)*

210. Зејд бин Халид ел-Џухени, нека је Бог задовољан њим, преноси од Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, да је рекао:

"Ко нахрани постача, имаће награду као и он, а постачу неће бити умањена његова награда."
(Тирмизи)

211. Од Ибн-'Аббаса, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је рекао:

"Чуо сам Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, како каже: 'Два ока неће дотицати ватра Пакла: око које је плакало из страха и скрушености према Богу и око које је будно стражарило на Божијем путу.'" (Тирмизи)

212. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Заиста је најбољи међу вама онај који је најревнији и најбољи у враћању дуга!" (Муттефекун алејхи)

213. Од Џабира, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Бог се смисловао човеку који је великодушан када купује, када продаје и када свој дуг тражи." (Бухари)

214. Од Ебу-Катаде, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је рекао:

"Чуо сам Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, како каже: 'Ко жели да га Бог сачува од мука Судњег дана, нека одгоди сиромашном враћање дуга, или нека га отпише.'"
(Муслим)

215. Од Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Неки човек је позајмљивао људима, а своме је служи говорио: 'Када дођеш сиромасу, не тражи од њега, не би ли и нама Бог опростио', па је дошао Богу и Он му је опростио." *(Муттефекун алејхи)*

216. Од Муавије, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је рекао:

" Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао је: 'Коме Бог жели добро,

подучи га и упути ка спознаји вере." (*Муттефекун алејхи*)

217. Од Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Ко крене путем на ком тражи науку, Бог ће му њиме олакшати пут у Рај." (*Муслим*)

218. Од Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Ко изучава науку којом се тражи задовољство Узвишеног Бога, само да би њоме добио овосветска добра, неће осетити ни мирис Раја на Судњем дану." (*Ебу-Давуд*)

219. Од Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси се да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Свака вредна ствар (посао) која није почела хвалом Богу, она је мањкава." (Ебу-Давуд)

220. Ебу-Муса ел-Еш'ари, нека је Бог задовољан њим, преноси од Веровесника, нека су благослов и мир на њега, да је рекао:

"Пример онога који спомиње свога Господара и онога који Га не спомиње је као пример живог и мртвог." (Бухари)

221. Хузејфе и Ебу-Зерр, нека је Бог задовољан њим, преносе да би Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, када би легао у постељу изговорио следеће речи:

"Господару, у Твоје име живим и умирем." (Бухари)

222. Енес, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, најчешће изговарао ову молбу:

"Господару мој, подари нам добро на овом и будућем свету, и сачувај нас казне (Пакла)."
(Муттефекун алејхи)

223. Ибн-Мес'уд, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, молио:

"Господару, молим Те за упуту, богобојазност, чедност и задовољство." *(Муслим)*

224. Аиша, нека је Бог задовољан њом, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, имао обичај изговарати ову молбу:

"Господару мој, заштити ме од искушења ватре, казне у ватри, и зла богатства и сиромаштва." *(Ебу-Давуд)*

225. Ебу-Дерда', нека је Бог задовољан њим, казује да је чуо Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, када каже:

"Када год муслиман моли Бога за свог брата муслимана у његовом одсуству, анђео му одговори: 'И теби исто!'" (Муслим)

226. Ибн-Омер, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Не говорите много, осим ако спомињете Бога, јер пуно говора - ако није спомињање Бога - окамењује срца, а најудаљенији од Бога је човек каменог срца." (Тирмизи)

227. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, упитао:

"Знате ли шта је оговарање?" Присутни рекоше: "Бог и Његов Посланик најбоље знају!" "Оговарање је да свог брата муслимана спомињеш по ономе што он не воли", рекао је он. "А шта ако при њему буде оно што спомињемо?" Запиташе. "Ако буде при њему оно што спомињеш, оговорио

си га, а ако то не буде при њему, потворио си га."
(Муслим)

228. Ебу-Дерда', нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Ко заштити част свог брата муслимана, Бог ће му на Судњем дану заштитити лице од Ватре." *(Тирмизи)*

229. Хузејфе, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Неће ући у Рај онај ко преноси туђе речи (с намером сејања раздора међу људима)."
(Муттефекун алејхи)

230. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Људи су као метали; најбољи у исламу су они који су били најбољи у доба незнања (пре ислама) - ако схвате веру. Најбољи људи за управљање јесу они који то највише избегавају, а најгори су људи лицемери, који једнима говоре једно, а другима друго." *(Муттефекун алејхи)*

231. Абдуллах б. Мес'уд, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Истина води добротинству, а добротинство води у Рај, и човек говори истину, све док се код Бога не упише истинољубивим. Лаж води у разврат, а разврат води у Пакао, и човек лаже све док се код Бога не упише лажљивцем." *(Муттефекун алејхи)*

232. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Довољно је човеку лажи да прича све што чује." (Муслим)

233. Ебу-Бекр, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Хоћете ли да вам кажем који је грех највећи?" "Хоћемо!" Одговорисмо, а он рече: "Приписивање друга Богу и непослушност родитељима." Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, је био наслоњен, потом се усправи, па рече: "И лажно сведочење...!" (Муттефекун алејхи)

234. Аиша, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Не вређајте мртве, јер су они већ нашли оно што су заслужили." (Бухари)

235. Енес, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Немојте се међусобно мрзети, немојте једни другима завидети и окретати леђа, и немојте једни друге избегавати, него, Божији робови, будите браћа! Вернику није дозвољено напустити свога брата више од три дана." (*Муттефекун алејхи*)

236. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Чувајте се зависти, јер завист уништава добра дела, као што ватра уништава дрва." (*Ебу-Давуд*)

237. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Чувајте се сумњичења, јер је сумњичење најлажнији говор. Немојте прислушкивати, немојте шпијунирати, не будите егоисти, немојте завидети једни другима, немојте се међусобно мрзити, немојте једни другима окретати леђа, будите браћа, о, Божији робови, као што вам је Он наредио. Муслиман је муслиману брат и он му не чини неправду; не понижава га и не презире. Богобојазност је овде, богобојазност је овде - и показа на своје груди. Довољно је човеку зла да презире свог брата муслимана. Сваком муслиману забрањена је крв, част и иметак другог муслимана. Бог не гледа у ваша тела нити у ваше ликове, него гледа у ваша срца и ваша дела." (Муслим)

238. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Довољно је човеку греха да потцењује свога брата муслимана." (Муслим)

239. Ибн-Мес'уд, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Неће ући у Рај онај у чијем срцу буде трун охолости!" - "Неко воли да има лепу одећу и обућу?" Упита један човек. "Бог је леп и воли лепоту. Охолост је неприхватање истине и презирање људи", одговори Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега. (Муслим)

240. Ваил б. Еска', нека је Бог задовољан њим, преноси:

"Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао је: "Не радуј се несрећи другог, јер можда се Бог њему смилује, а тебе искуша!"
(Тирмизи)

241. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Не припада нама онај ко се против нас оружјем бори, и не припада нама онај ко нас вара." *(Муслим)*

242. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Не намећите се лажно у купопродаји, да бисте тако подигли цену." *(Муттефекун алејхи)*

243. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Не припада нама онај ко завади човека и жену, или слугу и господара." *(Ебу-Давуд)*

244. Ебу-Зерр, нека је Бог задовољан њим, приповеда да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, три пута поновио речи:

**"На Судњем дану Бог неће разговарати с три врсте људи, нити ће их погледати, нити од греха очистити, него ће их жестоко казнити." Ебу-Зерр рече: "Изгубљени су и пропали! А ко су они, Божији Посланиче?" "Онај ко носи дугу одећу из охолости, онај ко вређа за удељену милостињу, и онај ко продаје робу, лажно се заклињући."
*(Муслим)***

245. Ијад б. Химар, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

**"Узвишени Бог ми је објавио да ви један другом будете понизни па да нико никога не угњетава и да се ни један не хвалише над другим."
*(Муслим)***

246. Ибн-Омер, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Забрањено је двојници да се сашаптавају у присуству трећег." (Муттефекун алејхи)

247. Ибн-Омер, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Једна жена је бачена у Пакао због мачке. Затворила ју је све док није крепала. Нити ју је хранила, нити појила, нити је пустила да тражи инсекте по земљи." (Муттефекун алејхи)

248. Ибн-'Аббас, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Онај ко поклон тражи назад, сличан је псу који поврати, па поједе оно што је повратио." (Муттефекун алејхи)

249. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Клоните се седам тешких греха!" "А који су то, Божији Посланиче?" Упиташе. "Приписивање друга Богу, црна магија, убијање недужне особе, узимање камате, бесправно трошење иметка сирочади, бежање с бојног поља и потварање за блуд честитих жена и безазлених верница." (Муттефекун алејхи)

250. Ибн-Мес'уд, нека је Бог задовољан њим, преноси:

"Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, проклео је онога ко камату узима и онога ко је даје!" (Муслим)

У Тирмизијевом предању се још додаје: **"И сведоке и онога ко је записује. (камату)"**

251. Ебу-Се'ид, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Није дозвољено мушкарцу да гледа у стидни део тела другог мушкарца, нити је дозвољено жени да гледа у стидни део тела друге жене; и није дозвољено мушкарцу да спава са мушкарцем, а жени са женом, под једним покривачем." *(Муслим)*

252. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Када један човек каже: 'Пропали су и страдали људи, он је највећи страдалник.'" *(Муслим)*

Коментар:

Ова забрана осуде је за оног који то чини из личне самодопадљивости, искључујући себе од пропасти, који потцењује и омаловажава друге и уздиже се изнад њих. То је очита забрана. А што се

тиче онога који запажа недостатке света у верским пословима, па ту осуду изрекне и своје мишљење каже из брижљивости за светом и за вером, онда нема замерке.

253. Ебу-Се'ид ел-Худри, нека је Бог задовољан њим, преноси од Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, да је рекао:

"Када човек осване, цело тело се покори језику, и говори му: 'Бој се Бога због мене, јер моја судбина зависи од тебе, па ако будеш на исправном путу, и ја сам на исправном путу, а ако скренеш, и ја сам скренуо с правог пута.'" (Тирмизи)

254. 'Аиша, нека је Бог задовољан њом, казује да је рекла Божијем Посланику, нека су благослов и мир на њега: "Довољно ти је што је Сафија таква и таква!" Тј. ниског раста, на шта је он рекао:

"Рекла си тако крупну реч, која би, када би се помешала с морем, променила би му мирис!" (Ебу-Давуд)

255. Ибн-Аббас, нека је Бог задовољан њим, преноси да је, једанпут, поред Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, прошао магарац жигосане главе, па је рекао:

"Бог проклео онога ко га је жигосао!"
(*Муслим*)

Друго Муслимово предање бележи: **"Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, забранио је ударање и жигосање по лицу!"**

256. 'Укбе б. 'Амир, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Чувајте се осамљивања са женама које вам нису ближа родбина!" Један Енсарија запита: **"А мужев брат?"** **"Мужев брат је као смрт."**
(*Муттефекун алејхи*)

257. Ибн-Мес'уд, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Није дозвољено жени која се дружи са неком женом, да ту жену описује своме мужу, као да је он сам гледа." *(Муттефекун алејхи)*

258. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Када се жена не одазове мужевом позиву у постељу и он заноћи срдит на њу, анђели је проклињу све до зоре." *(Муттефекун алејхи)*

259. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Жени није дозвољено да у присуству мужа пости добровољан пост без његовог одобрења и није јој дозвољено да било ког пуста у кућу без његовог одобрења." *(Муттефекун алејхи)*

260. Ебу-Мерсед Кенназ б. Хусајн, нека је Бог задовољан њим, преноси да је чуо Божијег Посланика, нека су благослов и мир на њега, када је рекао:

"Не клањајте према гробовима и не седајте на њих!" (*Муслим*)

261. Ибн-Омер, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, угледао дечака коме су обријали само један део главе. Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, забранио им је то, рекавши:

"Или му обријте целу главу, или је не дирајте!" (*Ебу-Давуд*)

262. Алија, нека је Бог задовољан њим, преноси:

"Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, забранио је женама да обрију главу." (*Несаи*)

263. Ибн-Мес'уд, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Не припада нама онај ко се удара по образима, дере одећу и нариче као у цахилијету (паганству)!" *(Муттефекун алејхи)*

264. Ибн-Омер, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"На Судњем дану ће бити кажњени они који праве ликове. Рећи ће им се: 'Оживите оно што сте правили!'" *(Муттефекун алејхи)*

265. Ебу-Талха, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Анђели не улазе у кућу у којој се налази пас или слика." *(Муттефекун алејхи)*

266. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Чувајте се двеју клетви!" "А коме су намењене те две клетве?" Упиташе. "Оном ко врши нужду по путевима и у хладовима!" (Муслим)

267. Џабир, нека је Бог задовољан њим, казује:

"Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, забранио је да се врши мала нужда у стајаћој води." (Муслим)

268. Ну'ман б. Бешир, нека је Бог задовољан њим, приповеда да га је отац довео Божијем Посланику, нека су благослов и мир на њега, и рекао му:

"Овоме сину сам поклонио слугу!" "Јеси ли сваком детету поклонио исто што и њему?" Упита га. "Нисам!" Одговори му. "Врати тај поклон!" Нареди му Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега. (Муттефекун алејхи)

269. Од Зејнеб бинт Цахш, нека је Бог задовољан њом, се преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Није дозвољено жени, која верује у Бога и онај свет, да носи одећу жалости дуже од три дана, осим за мужем, када је може носити четири месеца и десет дана." *(Муттефекун алејхи)*

270. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Не окрећите оружје један према другом, јер не знате, можда ће вам га ђаво избити из руку па га погодити да би вас бацио у провалију ватре (Пакла)." *(Муттефекун алејхи)*

271. Ебу-Муса ел-Еш'ари, нека је Бог задовољан њим, казује:

"Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, чуо је како једног човека величају и

прекомерно хвале, на што је рекао: 'Упропастили сте га и уништили!'" (Муттефекун алејхи)

272. Хузејфе, нека је Бог задовољан њим, казује:

"Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, забранио нам је да облачимо свилу и брокат и да пијемо из златног и сребреног посуђа. Тада је рекао: 'То је за невернике на овом, а за вернике на оном свету.'" (Муттефекун алејхи)

273. Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преноси да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Узвишени Бог каже: 'Припремио сам Мојим добрим робовима оно што очи нису виделе, оно што уши нису чуле, и што никад никоме није на ум пало!'" (Муттефекун алејхи)

274. Ебу-Се'ид и Ебу-Хурејре, нека је Бог задовољан њим, преносе да је Божији Посланик, нека су благослов и мир на њега, рекао:

"Када становници Раја уђу у Рај, повикаће анђео: 'Вечно живите, никада нећете умрети; вечно будите здрави, никада се нећете разболети; вечно будите млади, никада нећете остарити; и вечно се наслађујте, никада нећете бити несрећни!'" (Муслим)

275. Церир б. Абдуллах, нека је Бог задовољан њим, приповеда:

"Када смо једне ноћи седели са Божијим Послаником, нека су благослов и мир на њега, он је погледао у пуни Месец и рекао је: 'Ви ћете видети вашег Господара јасно као што видите овај Месец, а гледајући у Њега, нећете осетити тегобу.'" (Муттефекун алејхи)